

Handläggare
Kerstin Henningsson
Telefon: 0850823016

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd
2019-05-23

Förtydligande av rutiner för medborgarförslag

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande med förtydligande av rutiner för medborgarförslag.

Sammanfattning

Nämnden har uppdragit åt förvaltningen att utreda rutinerna och förbättra hanteringen av medborgarförslagen. Resultatet har lett till ett förslag om förtydligande av nuvarande rutiner. Förvaltningen ser även ett behov av informationsinsatser till allmänheten om hur man kan påverka stadens verksamheter både genom medborgarförslag och genom andra kanaler.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen i samråd med övriga avdelningar i förvaltningen. Samråd med de fackliga organisationerna sker i förvaltningsgruppen 14 maj 2019.

Jämställdhetsanalys

Beslutsunderlag ska innehålla en jämställdhetsanalys som belyser hur beslutet förhåller sig till stadens jämställdhetspolitiska mål. Förvaltningen anser att det i detta ärende inte finns några särskilda aspekter utifrån ett jämställdhetsperspektiv som behöver analyseras.

Bakgrund

Frågan om medborgerlig motionsrätt till fullmäktige lyftes fram av den statliga Demokratiutvecklingskommittén 1996. Utredningen hade i uppdrag av regeringen att föreslå åtgärder för att öka medborgarnas inflytande och delaktighet i samhällsutvecklingen. Betänkandet ”På medborgarnas villkor- en demokratisk infrastruktur” skickades på remiss till ett antal kommuner i landet (SOU 1996:162).

stadsdelsnämnderna. Kommunstyrelsen gav stadsledningskontoret i uppdrag att efterhöra intresset hos stadsdelsnämnderna att delta i en eventuell försöksverksamhet. Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade 23 oktober 1997 om att införa medborgarförslag och blev därmed först i Stockholms stad.

Begreppet motion eller medborgarmotion ersattes med medborgarförslag, då motion associerades med förslag som läggs av ledamöter i fullmäktige. I borgarrådsberedningens PM "Försök med medborgerlig motionsrätt" daterat 19 maj 1998, lyftes medborgerlig förslagsrätt upp som en god avvägning mellan önskemålet att få in förslag från medborgarna och att ledamöterna i nämnden ska kunna styra vilka frågor som nämnden behandlar. Kommunstyrelsen beslutade 17 juni 1998, § 8 att informera samtliga stadsdelsnämnder om Norrmalms stadsdelsnämnds modell för behandling av medborgarförslag. Därefter infördes det successivt i övriga stadsdelsnämnder.

Sedan 2002 finns i kommunallagen (KL) en möjlighet för kommuner att låta folkbokförda väcka ärenden (medborgarförslag) i kommunfullmäktige. Det betyder att även barn och ungdomar omfattas samt medborgare i andra länder som inte hunnit få kommunal rösträtt. Bestämmelsen finns i 8 kap. 1 § KL.

Kommunfullmäktige i Stockholm har som beskrivits ovan inte infört detta. Stadsdelsnämndernas beslut om att frivilligt införa medborgarförslag regleras därför inte i kommunallagen utan varje stadsdelsnämnd beslutar om sina rutiner.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd antog nuvarande rutiner om medborgarförslag 11 juni 2009. I Verksamhetsplan och budget 2019 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att utreda rutinerna för att förbättra hanteringen av dessa och säkerställa en demokratisk process för inkomna förslag.

Medborgarförslag i stadsdelsnämnderna

Gemensamt för alla stadsdelsnämnder är att folkbokförda i respektive stadsdelsområde kan väcka medborgarförslag direkt i sin stadsdelsnämnd. För att nämnden ska kunna behandla ett medborgarförslag måste det rymmas inom nämndens ansvarsområden och handla om förändringar eller förbättringar inom

- förskola
- omsorg för äldre eller personer med funktionsnedsättning
- socialtjänst

- demokratifrågor
- upprustningar eller skötsel av parkmiljö.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har även gett denna möjlighet till lokala föreningar i området.

Vad handlar medborgarförslagen om?

Av alla förslag som lämnats in under åren har merparten handlat om utemiljön. Många av dem har inte berört stadsdelsnämndens verksamhet och därför skickats vidare till berörda förvaltningar centralt. Nedan redovisas en sammanställning över inkomna medborgarförslag de senaste fem åren.

- de förslag som ryms inom definitionen medborgarförslag och behandlats av stadsdelsnämnden redovisas först,
- de förslag som besvarats av förvaltningen direkt eller skickats vidare till berörd central förvaltning redovisas som skrivelser. Bland dem finns några förslag där förvaltningen hänvisat förslagsställaren till SL eller Trafikverket.

	2014	2015	2016	2017	2018
Medborgarförslag besvarade av nämnden	20	6	7	11	11
- varav utemiljö	14	4	5	10	9
Skrivelser, rubricerade som medborgarförslag besvarade av förvaltningen eller skickade till andra förvaltningar	7	18	35	31	56
- varav utemiljö	7	18	28	26	45

De förslag om utemiljön som besvarats av stadsdelsnämnden har handlat om anslagstavlor, badbryggor, badplats, barnvagnsramp, utomhusbastu, hundrastgårdar, plantering av buskar och träd, skatepark och utegym. Övriga förslag som besvarats av nämnden har bland annat handlat om giftfri mat på förskolan, mötesplats för unga, medborgarmöten, nationaldagsfest och jämställda vårdnadsutredningar.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 220 00
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

De förslag om utemiljön som besvarats av förvaltningen eller vidarebefordrats till andra förvaltningar har bland annat gällt belysning, cykelbanor, upprustning av gator och torg, klotter, gallring av träd. Övriga förslag som besvarats av förvaltningen eller som vidarebefordrats har bland annat handlat om ombildning av

hyresrätt till bostadsrätt, ägarlägenheter, kommunala ordningsvakter, fler fältassistenter och kösystemet inom förskolan.

De senaste tre åren har en ökning skett av förslag som inte definierats som medborgarförslag utan behandlats som skrivelser. En förklaring till detta kan vara att information om möjligheten att lämna medborgarförslag finns på olika sociala medier. Dock inte alltid med närmare information om att medborgarförslag endast gäller förslag inom nämndens ansvarsområden.

Resultat av genomlysning av rutinerna

Förvaltningen har granskat om det finns behov av en revidering av rutinerna. En tanke som övervägts är att införa speciella tidpunkter för inlämning, exempelvis en gång per halvår. Fördelen skulle vara att handläggningen av förslag inom samma ämne skulle kunna effektiviseras om de besvarades samtidigt. Förvaltningen har dock avfärdat idén då den kolliderar med förvaltningslagens regler om snabb handläggning av frågor och synpunkter från allmänheten.

Förvaltningen föreslår ingen förändring när det gäller möjligheten att väcka medborgarförslag i nämnden, men ser behov av att tydliggöra skillnaden mellan medborgarförslag och förslag som kan besvaras av förvaltningen.

Exempel på förslag som kan besvaras av förvaltningen är medborgarförslag i ett ämne som behandlats tidigare i nämnden, som kan besvaras med hänvisning till redan fattat beslut. Samma sak gäller nyinkomna förslag på platser där investeringar redan håller på att genomföras eller ska genomföras i närtid. Enklare förslag som kostar mindre än ett prisbasbelopp och som lätt kan åtgärdas med driftmedel, föreslås också kunna besvaras av förvaltningen inom ramen för inkomna synpunkter och klagomål. Dessa förslag föreslås sedan anmälas till nämnden på lista över inkomna skrivelser, tillsammans med förvaltningens svar. På det sättet får de som lämnat förslag ändå dem uppmärksammade av nämnden. Att lyfta samtliga förslag som rubriceras som medborgarförslag till stadsdelsnämnden skulle öka handläggningstiden för förvaltningen och förlänga svarstiden för den enskilde.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning Administrativa avdelningen

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 220 00
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

Bland de förslag som vidarebefordrats till andra förvaltningar har några förslagsställare uttryckt besvikelse när de förstått att deras förslag inte kommer att behandlas politiskt, eftersom medborgarförslag inte införts i de centrala nämnderna. I svaren som skickas till förslagsställarna har förvaltningen därför lagt till en text

som tydliggör detta, så att alla som skickar in förslag som inte behandlas som medborgarförslag, ska få detta förklarat på ett bättre sätt än tidigare. Förvaltningen lämnar också kontaktuppgifter till aktuell förvaltning samt tips på länkar där man kan lämna synpunkter på stadens verksamheter eller göra felanmälan.

Exempel på andra möjligheter för allmänheten att påverka stadens verksamheter är

- **Öppet forum.** Stadsdelsnämndens sammanträden som är öppna för allmänheten och inleds med en öppen frågestund där allmänheten kan ställa frågor direkt till politikerna.
- **Synpunkter och klagomål** som kan lämnas direkt till förvaltningen om vad som behöver förbättras.
- **Felanmälan** eller synpunkter på Stockholms trafik- och utemiljö som kan göras på stockholm.se/tycktill eller genom att ladda ner funktionen som mobil app på stockholm.se/tycktillapp.
- **Pensionärsrådet och Rådet för funktionshinderfrågor** som består av representanter från intresseorganisationer och företräder deras grupper.

För att tydliggöra vad som definierar ett medborgarförslag och vilka andra kanaler som finns att påverka stadens verksamheter kommer förvaltningen att använda sig av stadens webbplats, sociala medier, kontakt med lokalmedia, annonsering i lokalmedia, information i samband med medborgardialoger, andra events och arrangemang i stadsdelsområdet samt via våra verksamheter.

Förslaget till rutiner för medborgarförslag finns i bilaga.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förslaget till förtydligande av rutiner för medborgarförslag.

Gunilla Davidsson
tf. stadsdelsdirektör

Lars Wennberg
avdelningschef

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 220 00
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

Bilaga

Rutiner för medborgarförslag

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, tf. stadsdelsdirektör	2019-05-06
Lars Wennberg, avdelningschef	2019-05-06